

עסקי ספורט

ד"ר אילן תמיר

התייחסותה של תקשורת הספורט למאמני כדורגל זרים שמגיעים לאמן בישראל מעניינת ובמידה רבה גם משקפת את אופייה הרגשי והדרמטי בסיקור אירועים. מצד אחד מכתירה תקשורת הספורט מאמנים זרים בתוארי מקצור ענות רק משום שהם לובשים חליפה ומצוידים בדרכון אירופי. מצד שני נוטים פרשנים למחוק, בהינף יד ובקלות בלתי הגיונית, הישגים של מאמנים זרים בטיעונים לא ענייניים מכיוון שאינם חלק מהברנזה המקומית, ובכך הופכים אותם למטרות קלות לטיווח. לצד היחס הקיצוני, לשני הכיוונים, נותרים הטיעונים הרציונליים בצל, כמו בהרבה מאוד אירועים וכתבות ספורטיביות.

קולי נאלם לבי נרגש

ההבדלים בין תקשורת הספורט למדורים אחרים בתקשורת עמדו פעמים רבות במבחן של חוקרים ועיתונאים. הטענה המקובלת היא שמדור הספורט, על גרסאותיו המשודרות והמקוונות, מתאפיין בתכונות ייחודיות כמו סיקור ייצרי ומוחצן. אחד ההסברים לכך הוא המעורבות הרגשית הגבוהה של עיתונאי הספורט באירועים. עיתונאי הספורט, ברובם המוחץ, הם אוהדי ספורט שמעריצים שחקנים מילדותם ואוהדים קבוצות באדיקות השמורה בדרך כלל למרחב הרחי. כשאלו פני הדברים, מובן שהקשר שלהם לאירועים מובנה וחזק. סביר שכתבי כלכלה לא יתחבקו ויצהלו למשמע נתונים על שינויים בשוק הנדל"ן, וכתבים צבאיים לא יריעו ויעודדו אלופים שקיבלו דרגה בסבב המינויים האחרון. תמונות כאלו, לעומת זאת, הן בהחלט חלק מהשגרה במערכות הספורט. ככאלו, נוטים עיתונאי הספורט לבטא רגשות, ובדומה למשחקים עצמם אימצה תקשורת הספורט שפה תחרותית ומרגשת שנוטה להקצין מצבים ולהפוך אותם לדרמטיים, גם כשהמציאות שגרתית. הפסד מוגדר מהר מאוד כתבוסה, משחקים זוכים

בכל העולם עובדים מאמנים זרים. למה להדינק אין בעיה ללמוד את המנטליות של השחקן הקוריאני, הרוסי, האוסטרלי או הטורקי, אבל לנילסן או לאוהרין יש בעיה עם המנטליות הישראלית?

לואיס פרננדס. המבקרים קטלו בלי רחמים צילום: ראובן שורץ

יחסי האהבה-שנאה בין התקשורת למאמני הכדורגל הזרים

בא לשכונה בחור חדש

לקראת בואם של ג'ורדי קרויף ואוסקר גארסיה למכבי תל אביב, בדקנו מה גורם לתקשורת להכריז על הגעתו של "פפ גוארדיולה הבא", ותוך שבועיים לקרוא לפיטוריו של "מאמן הנוער הבינוני" הזה

טון קאנו. התלהבו מהחליפות צילום: טל שחר

לותר מתיאוס. הרשים יותר כשחקן מאשר כמאמן צילום: אבי רוקח

מם לבקר בחריפות יתר את המאמנים הזרים. שמות גנאי (כמו לואי דה פינס ללואיס פרננדס) או סידורי טיסה חזרה הביתה למאמנים הזרים הפכו כמעט לשגרה של חלק מפרשני הספורט בהתייחסם למאמנים זרים. ספק אם הלשון היתה דומה וחדה כל כך גם בביקורת נגד מאמנים מקומיים. הבעיה העמוקה יותר היא שהתיאורים התקשורתיים אינם נותרים באוויר. אוהדי הספורט, שצורכים בקביעות את תוכני התקשורת, ויותר מזה, השחקנים עצמם, מפנימים את הדימויים התקשורתיים שמחלחלים מטה ומתחילים להשפיע.

כשתקשורת הספורט נכתבת על קרקע רגשית, היא למעשה מאבדת חלק גדול מהיכולת שלה להעלות טיעונים רציונליים. בנסיבות אלו ניתן אולי להבין את הסיקור התקשורתי לקראת הגעתו של אוסקר גארסיה, המאמן הספרדי החדש של מכבי תל אביב. המרחק בין "היורש של פפ גוארדיולה" לבין "מאמן נוער בינוני" מעולם לא נראה קצר כל כך.

הכותב הוא מרצה לתקשורת ומומחה לתקשורת ספורט במרכז האוניברסיטאי באריאל ובאוניברסיטת בראלן

העובדה שהמאמנים הזרים אינם קוראים את מדורי הספורט ויכולת התגובה שלהם לביקורת נגדם מוגבלת, מעניקה רוח גבית לפרשני הספורט שמרשים לעצמם לבקר אותם בחריפות יתר

דנמרק – או לרושאן אוהרין – סגן אלוף אירופה עם צ'כיה – יש בעיה עם המנטליות של השחקן הישראלי? הפשטות היחסית של חוקי הספורט והמעורבות הרגשית הגבוהה באירועי הספורט מעניקה לאוהדי ולעיתונאי הספורט תחושת התמחות, שמאפשרת להם להיות שופטים ולקבוע בפסקנות שהמאמן אינו מתאים לזירה הישראלית. אולם מעבר לכך, נראה כי העובדה שהמאמנים הזרים אינם קוראים את מדורי הספורט ויכולת התגובה שלהם לביקורת נגדם מוגבלת, מעניקה רוח גבית לפרשני הספורט שמרשים לעצמם

הדברים להתרגשות שאחזה בחלק מאמצעי התקשורת טרם הגעתם של לואיס פרננדס ולותר מתיאוס. העובדה שמדובר בשחקני עבר בכירים ומוכרים לא אמורה לסנוור אנשי מקצוע באשר לייכולות האימון שלהם.

להציץ בעיניו

מנגד, ככל שתקשורת הספורט הפכה תחרותית ותוקפנית יותר, החלו להישמע ביקורות נוקבות נגד מאמנים שהגיעו להישגים ספורטיביים יוצאי דופן לפני הגעתם לישראל. פרשנים מבטלים את יכולות המאמן הזר עוד בטרם צפו באימון אחד שהעביר. הטיעונים, לרוב, נשארים ברמת הקלישאות, כשהבולט שבהם מתמקד בהבנת היכולת המנטלית של השחקן הישראלי. פרשנים מצהירים כי עד שילמד המאמן את המנטליות של השחקן הישראלי, הוא כבר יוטס חזרה לביתו. כאילו מאמנים זרים אינם מצליחים לתפקד מחוץ לגבולות התרבותיים שלהם. הרי בכל הליגות בעולם נמצאים מאמנים זרים. למה לחוס הידינק אין בעיה ללמוד את המנטליות של השחקן הקוריאני, הרוסי, האוסטרלי או הטורקי, אבל לריצ'רד נילסן – אלוף אירופה עם

לתיאורים דרמטיים וראיונות שגרתיים מתויגים כבלעדיים. על רקע מאפיינים אלו מעניין לבחון את היחס שמעניקה תקשורת הספורט למאמני הכדורגל הזרים שנוחתים בארץ מפעם לפעם. התגובה הראשונית של התקשורת, כשעולה האפשרות לבוא של מאמן זר, מבטאת פעמים רבות חשיבה פרוינציאלית, שמתרגשת מהר נכונות של מאמן זר לבוא לישראל. במידה רבה מזכירה הגישה הזאת את האינסטינקט של עיתונאי הספורט, שהתעקשו בעבר לשאול כל מאמן זר שהגיע עם קבוצתו או נבחרתו לישא, מה דעתך על מספר 8 של ישראל? הרי בחלק מהמקרים מדובר במאמנים שיכולת האימון שלהם לא הוכחה, או במקרים אחרים הוכחה כשלילית. אחת הדוגמאות הבולטות לתופעה היתה ההתייחסות למאמן ההולנדי טון קאנו, שאימן בבית"ר ירושלים ובמכבי ת"א. ההתמקדות של התקשורת בהופעתו החיצונית של קאנו, ובעיקר בפנקס שעליו נהג לסמן הערות תוך כדי משחק, הציגה אותו כמקצוען – בשונה כמובן מהמאמן הישראלי הטיפוסי (שדמותו בתקשורת מצטיירת לעתים קרובות יותר לכובות מ"כובע של לילה"). דומים